

**Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Ystävyyden puistosta annetun lain 1 ja 6 §:n muuttamisesta**

**ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ**

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Ystävyyden puistosta annettua lakia. Esitys liittyy pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman tavoitteeseen julkisen talouden tasapainottamisesta ja hallituksen päätöksiin valtionhallinnon sopeutustoimista. Esityksen tavoitteena on mahdollistaa Ystävyyden puiston Kuhmossa sijaitsevan luontokeskus Petolan sekä tutkimuskeskuksen toiminnan päättäminen ja kiinteistön luovuttaminen Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnasta kustannussäästöjen saavuttamiseksi. Lisäksi ajantasaistettaisiin Ystävyyden puiston perustamistarkoitus.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan 1.6.2025.

## SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
PERUSTELUT .....	3
1 Asian tausta ja valmistelu .....	3
1.1 Tausta .....	3
1.2 Valmistelu .....	3
2 Nykytila ja sen arviointi.....	4
3 Tavoitteet .....	6
4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset .....	6
4.1 Keskeiset ehdotukset.....	6
4.2 Pääasialliset vaikutukset.....	6
4.2.1 Taloudelliset vaikutukset .....	6
4.2.2 Viranomaisvaikutukset.....	7
4.2.3 Sosiaaliset vaikutukset .....	7
5 Lausuntopalaute.....	7
6 Säännöskohtaiset perustelut.....	8
7 Voimaantulo .....	8
LAKIEHDOTUS .....	9
Laki Ystävyyden puistosta annetun lain 1 ja 6 §:n muuttamisesta .....	9
RINNAKKAISTEKSTI	
Laki Ystävyyden puistosta annetun lain 1 ja 6 §:n muuttamisesta .....	10

## **PERUSTELUT**

### **1 Asian tausta ja valmistelu**

#### **1.1 Tausta**

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Ystävyyden puistosta annettua lakia. Esityksellä mahdollistettaisiin Kuhmon kaupungissa Tönölänniemessä sijaitsevan Ystävyyden puiston luontokeskus Petolan sekä puiston tutkimuskeskuksen toiminnan päättäminen ja kiinteistökokonaisuuden luovuttaminen Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnasta.

Esitys kytkeytyy osaltaan pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelmassa sekä kevään 2024 kehysriihessä tekemiin päätöksiin julkisen talouden tasapainottamisesta ja valtionhallinnon sopeutustoimista. Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien kokonaisrahoitus oli vuonna 2024 noin 11 miljoonaa euroa pienempi kuin edeltävänä vuonna. Metsähallituksen julkisten hallintotehtävien rahoitustaso laskee päätösten myötä edelleen ympäristöministeriön hallinnon-alan osalta noin 2,54 miljoonaa euroa vuoteen 2027. Osana säästöjen toteuttamista Metsähallituksen Luontopalvelut karsii hallinnassaan olevaa rakennuskantaa kiinteistöjen vaatiman hoidon ja käytettävissä olevien resurssien tasapainottamiseksi. Ystävyyden puiston luontokeskus Petolasta ja puiston tutkimuskeskuksesta on tarkoituksenmukaista luopua niiden vähäisen käytön ja käyttötarpeeseen nähden kalliin ylläpidon vuoksi.

Ystävyyden puistosta annetussa laissa on säädetty puiston henkilöstöstä sekä opastus- ja tutkimuskeskuksen perustamisesta Kuhmon kaupunkiin. Luontokeskus Petolan ja puiston tutkimuskeskuksen toiminnan päättäminen ja kiinteistöistä luopuminen edellyttävät Ystävyyden puistosta annetun lain muuttamista. Samalla esityksessä päivitetäisiin laissa säädetty puiston perustamistarkoitus, koska nykyisen perustamistarkoituksen mukainen luonnonsuojelu- ja tutkimusyhteistyö Venäjän kanssa on päättynyt Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainassa vuonna 2022.

#### **1.2 Valmistelu**

Hallituksen esitys on valmisteltu ympäristöministeriön virkatyönä. Valmistelun aikana on käyty neuvottelut Metsähallituksen, Suomen ympäristökeskus Syken ja Kuhmon kaupungin kanssa keväällä ja kesällä 2024. Lisäksi ympäristöministeriö vieraili Kuhmon kaupungin kaupunginhallituksen kokouksessa 3.9.2024 sekä järjesti hankkeesta avoimen tiedotus- ja keskustelutilaisuuden Kuhmossa Luontokeskus Petolassa 3.9.2024.

Hallituksen esitys oli lausuntokierroksella 20.9.-1.11.2024. Hallituksen esitysluonnoksesta on pyydetty lausunnot maa- ja metsätalousministeriöltä, opetus- ja kulttuuriministeriöltä, puolustusministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, Puolustusvoimilta, Rajavartiolaitokselta, Metsähallitukselta, Museovirastolta, Kainuun ELY-keskukselta, Kainuun liitolta, Kuhmon kaupungilta, Suomussalmen kunnalta, Suomen ympäristökeskukselta, Luonnonvarakeskukselta, Aalto-yliopistolta, Geologian tutkimuskeskukselta, Helsingin yliopistolta, Ilmatieteen laitokselta, Itä-Suomen yliopistolta, Lapin yliopistolta, Tampereen yliopistolta, Turun yliopistolta, Åbo Akademiä, Suomen riistakeskukselta, Suomen Latu ry:ltä, Suomen luonnonsuojeluliitto ry:ltä, Luonto-Liitto ry:ltä, Kuhmo-seuralta sekä Idän Taiga ry:ltä.

Hallituksen esityksen valmisteluasiakirjat ovat julkisessa palvelussa osoitteessa <https://valtioneuvosto.fi/hankkeet> tunnuksella YM038:00/2024.

## 2 Nykytila ja sen arviointi

Ystävyiden puisto on perustettu lailla Ystävyiden puistosta (488/1990) yhteistyön edistämiseksi ympäristönsuojelun alalla Suomen ja Neuvostoliiton kesken sekä Kainuun metsä- ja suoerämaiden, järvi- ja harjuluonnon sekä metsäpeuran elinympäristön suojelemiseksi sekä ympäristöntutkimusta varten. Ystävyiden puisto koostuu viidestä luonnonsuojelualueesta Kuhmon kaupungissa ja Suomussalmen kunnassa.

Ystävyiden puisto on Suomen puoleinen osa Suomen tasavallan hallituksen ja Sosialististen neuvostotasavaltojen liiton hallituksen välisen valtiosopimuksen (68/1990) tarkoittamasta Ystävyiden luonnonsuojelualueesta. Venäjän puolella valtiosopimuksen mukaiseen Ystävyiden luonnonsuojelualueeseen kuuluu Kostamuksen luonnonsuojelualue. Sopimuksen tarkoitus on ollut edistää maidenvälistä yhteistyötä luonnon- ja ympäristönsuojelun sekä tutkimuksen alalla. Sopimus on saatettu Suomessa voimaan asetuksella Neuvostoliiton kanssa Ystävyiden luonnonsuojelualueesta tehdyn sopimuksen voimaansaatamisesta (68/1990).

Ystävyiden puiston lain 6 §:ssä säädetään puiston henkilöstöstä sekä opastus- ja tutkimuskeskuksesta. Lain 6 §:n 1 momentin mukaan Ystävyiden puiston tutkimusta, hoitoa, käyttöä ja valvontaa sekä puistossa tapahtuvaa opastusta varten perustetaan tarpeellinen lukumäärä virkoja ja otetaan työsopimussuhteista henkilökuntaa. Lain 6 §:n 2 momentin mukaan Kuhmon kaupunkiin perustetaan Ystävyiden puiston opastus- ja tutkimuskeskus. Laki- ja talousvaliokunta edellytti Ystävyiden puiston lakiesitystä koskevassa mietinnössään (LtVM 8/1990 vp), että Kuhmon kaupunkiin perustetaan puiston opastus- ja tutkimuskeskus ja että keskusta varten perustetaan tarpeellinen määrä virkoja sekä palkataan riittävästi työsopimussuhteista henkilökuntaa ottaen huomioon myös henkilökunnan palkkauksesta muutoin johtuvat määrärahatarpeet. Valiokunta edellytti myös, että puiston perustamisen johdosta menetettävät pysyvät työpaikat alueella korvataan ja että alueen kehitystä ja pysyvien työpaikkojen säilymistä tarkoin seurataan ja tarvittaessa ryhdytään asian vaatimiin toimenpiteisiin.

Ystävyiden puiston lain tarkoittama opastus- ja tutkimuskeskus rakennettiin Kuhmon kaupungin Tönölänniemeen valtion rahoituksella vuonna 1993. Tönölänniemen kiinteistöllä on neljä rakennusta: luontokeskus Petola, Ystävyiden puiston tutkimuskeskus, majoitusrakennus sekä Metsähallituksen toimistorakennus. Tönölänniemen kiinteistö rakennuksineen on Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnassa. Luontopalvelut vastaa kiinteistön ja sen rakennusten ylläpidosta sekä luontokeskus Petolan toiminnasta. Suomen ympäristökeskus Syke puolestaan vastaa Ystävyiden puiston tutkimustoiminnasta ja on kiinteistön tutkimuskeskuksessa vuokralla.

Tönölänniemen kiinteistön rakennusten ylläpito katetaan valtion talousarvion momentin 35.10.52 Metsähallituksen julkiset hallintotehtävät määrärahoista. Tönölänniemen kiinteistön ylläpidon kustannus Metsähallituksen julkisille hallintotehtäville on vuosittain noin 72 000 euroa. Luontokeskuksessa on määräaikainen työntekijä aukioloaikoina. Vuokratulot Suomen ympäristökeskukselta Metsähallituksen Luontopalveluille ovat noin 43 200 euroa vuodessa. Kiinteistön vuonna 2022 tehdyn kuntokartoituksen arvion pohjalta rakennusten korjausinvestointien ja ylläpidon kustannus on seuraavan 10 vuoden aikana yhteensä noin 1,5 miljoonaa euroa. Luontokeskus Petola on Metsähallituksen Luontopalvelujen ylläpitämistä luontokeskuksista kustannuksiltaan korkein asiakaskäyntiä kohden, noin 18,60 euroa/asiakaskäynti. Esimerkiksi Hossan luontokeskuksen vastaava kustannus on 1,50 euroa/käynti ja Oulangan luontokeskuksen 2,60 euroa/käynti.

Luontokeskus Petolasta on hoidettu Metsähallituksen Luontopalvelujen opastustoimintaa Kuhmossa noin 30 vuotta. Luontokeskuksen käyntimäärät ovat kuitenkin laskeneet merkittävästi. Vuosittainen käyntimäärä oli enimmillään hieman yli 20 000 vuonna 2008, mutta käyntimäärä

on viimeisen kymmenen vuoden ajan jäänyt alle 10 000. Viime vuosina keskusta on vähäisen kysynnän vuoksi pidetty auki heinäkuussa sekä muina aikoina ennakkotilauksesta. Vuosittainen käyntimäärä on jäänyt noin 3000:een.

Perinteisesti luontokeskuksista haetut palvelut, kuten retkeilyneuvonta ja erilaiset eräluvat, ovat nykypäivänä saatavilla sähköisesti. Lisäksi luontokeskus Petolan sijainti muutaman kilometrin päässä Kuhmon keskustasta sekä irrallaan Ystävyden puiston luonnonsuojelualueista ja muista merkittävistä retkeilykohteista on haasteellinen. Aiemmin luontokeskusvierailut oli sisällytetty Kuhmon kaupungin opetussuunnitelmaan, ja kaupungin ja sen lähialueiden kouluista vierailtiin keskuksessa säännöllisesti. Kaupungin säästöjen vuoksi koulujen vierailut luontokeskuksessa ovat kuitenkin merkittävästi vähentyneet.

Ystävyden puiston perustamisen aikaan puiston tutkimustoiminnasta vastasi Kainuun ympäristökeskus ja myöhemmin Metsähallitus. Suomen ympäristökeskus Syke on vastannut puiston tutkimustoiminnasta vuodesta 2007 lähtien. Keskuksessa on ollut vuosien aikana töissä paljon vakituista tutkimushenkilöstöä sekä projektirahoituksilla palkattua henkilöstöä. Puiston perustamistarkoituksen mukaisesti tiivistä tutkimusyhteistyötä venäläisten tutkimustahojen kanssa on tehty eri tutkimushankkeissa ja asiantuntijavaihdoin. Suo- ja hyönteistutkimus on ollut Ystävyden puiston alueella erityisen kattavaa. Kaikki tutkimusyhteistyö Venäjän kanssa kuitenkin päättyi Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainassa vuonna 2022.

Ystävyden puiston yli 400 m<sup>2</sup> kokoisessa tutkimuskeskuksessa työskentelee tällä hetkellä vakituisesti kaksi Syken työntekijää. Tutkimuskeskuksen vuokra ja kiinteistön muut hoitokulut ovat Sykelle noin 55 000 euroa vuodessa. Tutkimuskeskus on nykyiseen tutkimustoimintaan suhteutettuna huomattavan suuri. Keskuksessa tehtävä tutkimus kohdistuu Ystävyden puistoa laajemmalle alueelle, eikä ole sidottu nykyisen tutkimuskeskuksen sijaintiin.

Ympäristöministeriön selvityshankkeessa vuonna 2012 (laatija Saara Lilja-Rothsten) tarkasteltiin valtioneuvoston suojelupäätöksissä ja niiden yhteydessä kirjattujen valtion velvoitteiden täyttymistä. Selvityksessä tarkasteltiin myös Ystävyden puistosta annetun lain ja eduskunnan lausuman mukaisten velvoitteiden täyttymistä. Selvityksen mukaan Ystävyden puiston kompensaaation toteuma on ollut suurempi kuin velvoitteet. Kuhmoon on rakennettu valtion varoilla noin 4 miljoonan euron arvoiset toimitilat Ystävyden puiston henkilöstölle. Selvityksen laatimisen aikaan tutkimuskeskuksessa oli kuusi vakinaista työntekijää sekä keskimäärin saman verran projektirahoituksella ja työllistämistuella palkattuja. Lisäksi Metsähallituksella oli luontokeskuksessa ainakin neljä vakituista työntekijää, joita oli aikaisemmin ollut noin kymmenen. Ympäristöministeriö osoitti lisäksi vanhojen metsien suojelun kompensatiovaroja 5 miljoonaa markkaa puiston tutkimuskeskukseen vuosina 1997–2001.

Luontokeskus Petolan kysyntä sekä Ystävyden puiston tutkimuskeskuksen käyttö on nykypäivänä vähäistä. Tönölänniemen rakennusten ylläpidon kustannus sekä tuleva korjaustarve ovat puolestaan käyttötarpeeseen nähden huomattavia. Keskuksen rakentaminen ja sen työpaikat kompensoivat Kuhmon kaupungille Ystävyden puiston perustamisesta johtuvaa metsätaloustyöpaikkojen vähenemistä alueella. Kompensaaation on kuitenkin arvioitu jo toteutuneen alkuperäisiä velvoitteita suurempana. Valtionhallintoon kohdistuvien säästöjen vuoksi Metsähallituksen Luontopalvelujen on vähennettävä hallinnassaan olevien rakennusten määrää kiinteistöjen vaatiman hoidon ja käytettävissä olevien resurssien tasapainottamiseksi. Siten luontokeskus Petolan ja puiston tutkimuskeskuksen toimintaa ei ole enää tarkoituksenmukaista ylläpitää valtion varoin.

### **3 Tavoitteet**

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa Kuhmon Tönölänniemessä sijaitsevan Ystävyiden puiston luontokeskus Petolan ja puiston tutkimuskeskuksen valtiovetoisen toiminnan päättäminen sekä Tönölänniemen kiinteistökokonaisuuden luovuttaminen Metsähallituksen Luontopalvelujen hallinnasta. Luontokeskus Petolan käyntimäärä on jäänyt matalaksi ja Suomen ympäristökeskuksen hallinnoiman puiston tutkimuskeskuksen käyttö on nykyään vähäistä. Tönölänniemen rakennusten ylläpidon kustannus ja tuleva korjausinvestointitarve on rakennusten käyttöön nähden suuri.

Lisäksi esityksen tavoitteena on ajantasaistaa puiston perustamistarkoitus vastaamaan nykytilannetta. Venäjän kanssa tehty aikanaan aktiivinen tutkimus- ja luonnonsuojeluyhteistyö on päättynyt Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainassa vuonna 2022.

### **4 Ehdotukset ja niiden vaikutukset**

#### **4.1 Keskeiset ehdotukset**

Esityksessä ehdotetaan kumottavan Ystävyiden puistosta annetun lain 6 §, jossa on säädetty puiston henkilöstöstä sekä opastus- ja tutkimuskeskuksen perustamisesta Kuhmon kaupunkiin. Ystävyiden puiston luontokeskus Petolasta ja tutkimuskeskuksesta luopuminen edellyttää lainkohdan kumoamista. Lainkohdan kumoamisen myötä Metsähallitus voisi luopua nykytuotoista luontokeskus Petolan rakennukseen sidotusta luontokeskustoiminnasta ja myydä Tönölänniemen kiinteistön rakennuksineen. Lisäksi Suomen ympäristökeskus voisi luopua toiminnasta Ystävyiden puiston tutkimuskeskuksessa ja siirtää keskuksen nykyisen henkilöstön muihin toimipisteisiin.

Lisäksi puistosta annetun lain 1 §:ssä säädettyä perustamistarkoitusta ehdotetaan muutettavan siten, että perustamistarkoituksesta poistetaan maininta Suomen ja Neuvostoliiton yhteistyön edistämisestä. Puiston nykytuotoista perustamistarkoitusta ei ole mahdollista täysimääräisesti toteuttaa Venäjän aloitettua hyökkäyssodan Ukrainassa. Muutoksen myötä Ystävyiden puiston perustamistarkoitus vastaisi sisällöltään muiden vastaavien valtion luonnonsuojelualueiden perustamistarkoitusta.

#### **4.2 Pääasialliset vaikutukset**

##### **4.2.1 Taloudelliset vaikutukset**

Esityksen mahdollistama Tönölänniemen kiinteistön myynti toisi Metsähallituksen julkisille hallintotehtäville säästöjä kiinteistön vuosittaisesta ylläpidosta ja tulevan investointitarpeen kustannuksista sekä kertaluontoisen tulon kiinteistön myynnistä. Tönölänniemen vuosittaisen ylläpidon kustannus on ollut noin 72 000 euroa vuodessa. Kiinteistön tarvittavien korjausinvestointien ja ylläpidon kustannus seuraavan kymmenen vuoden aikana on Metsähallituksen arvion mukaan noin 1,5 miljoonaa euroa. Kiinteistön myynnistä saatava tulo on todennäköisesti merkitykseltään melko vähäinen.

Suomen ympäristökeskukselle esitys toisi noin 55 000 euron säästön vuodessa Ystävyiden puiston tutkimuskeskuksen vuokratulujen ja kiinteistön muiden hoitokulujen päättymisestä.

Esityksellä ei olisi merkittäviä taloudellisia vaikutuksia Kuhmon kaupungille. Luontokeskus Petolan nykyinen käyntimäärä ja keskuksen vaikutus aluetalouteen on vähäinen, eikä Luontokeskustoiminnan päättymisellä todennäköisesti olisi merkittävää vaikutusta alueen matkailuun.

Kuhmon alueen luontomatkailu painottuu erityisesti eräharrastuksiin sekä eläinten katselupalveluihin, jotka eivät juuri tukeudu luontokeskus Petolaan. Lisäksi esityksen vaikutukset alueen työllisyyteen olisivat vähäiset. Esityksen myötä Suomen ympäristökeskus siirtäisi kaksi nykyistä Ystävyiden puiston tutkimuskeskuksen vakituista tehtävää Kuhmosta toiseen toimipaikkaan, mutta tehtävien nykyisten haltijoiden olisi mahdollista jatkaa tehtävissään. Metsähallituksen osalta esityksellä ei ole merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

#### 4.2.2 Viranomaisvaikutukset

Esityksen myötä Metsähallituksen Luontopalvelut ei olisi enää velvollinen ylläpitämään nykyiseen Petolan luontokeskusrakennukseen sidottua luontokeskustoimintaa ja asiakaspalvelua. Sen sijaan Luontopalvelut voisi panostaa laajemman asiakaskunnan tavoittavaan digitaaliseen asiakaspalveluun sekä kohdentaa voimavaroja alueen maastopalveluihin ja sen luontokohteista viestimiseen. Esityksen ja Tönölänniemen kiinteistön myymisen myötä myös kiinteistön omistamiseen liittyvät rasitteet jäisivät pois Metsähallituksen Luontopalveluilta.

Ystävyiden puiston tutkimustoiminnan ohjaus on siirretty Suomen ympäristökeskukselle ympäristöministeriön päätöksellä YM3/00/2007. Esitys ei toisi tähän muutosta, vaan Suomen ympäristökeskus vastaisi jatkossa Ystävyiden puiston tutkimustoiminnasta muusta toimipaikasta käsin.

Esityksen henkilöstövaikutukset ovat vähäiset. Suomen ympäristökeskus siirtäisi Ystävyiden puiston tutkimuskeskuksen kahden vakituisen työntekijän tehtävät Oulun tai Joensuun toimipaikkoihin. Metsähallituksen osalta esityksellä ei ole merkittäviä henkilöstövaikutuksia.

#### 4.2.3 Sosiaaliset vaikutukset

Esityksen myötä Metsähallituksen nykyiset palvelut Petolan luontokeskusrakennuksessa päättyisivät, millä olisi vaikutusta fyysisen luontokeskuksen palveluja käyttäneisiin paikallisiin asukkaisiin ja matkailijoihin. Toisaalta Metsähallituksen Luontopalvelujen toiminta Kuhmon alueella jatkuu luontokeskusrakennuksesta luopumisesta huolimatta ja Luontopalveluiden asiakaspalvelu, kuten retkeilyneuvonta ja erälupien myynti, olisi edelleen saatavilla digitaalisesti.

Luontokeskus Petola on ollut merkittävä yhteistyötaho alueen koulujen kanssa lasten ympäristökasvatuksessa. Alueen koulujen vierailut luontokeskukseen ovat kuitenkin säästösyistä viime vuosina vähentyneet, joten Luontopalvelujen henkilöstö on tehnyt ympäristökasvatukseen liittyviä vierailuja kouluihin. Ympäristökasvatustyö ei siten ole ollut sidottu luontokeskusrakennukseen, vaan voi edelleen jatkua rakennuksesta luopumisesta huolimatta.

Esityksen sosiaaliset vaikutukset riippuvat lopulta paljon siitä, millaiseen käyttöön rakennukset Tönölänniemen kiinteistön tulevan omistajatahon myötä siirtyvät.

## 5 Lausuntopalaute

Hallituksen esitys oli lausuntokierroksella 20.9.-1.11.2024.

*Täydentyy*

## 6 Säännöskohtaiset perustelut

*1 § Ystävyiden puiston perustamistarkoitus.* Pykälän 1 momentista ehdotetaan jätettävän pois maininta Suomen ja Neuvostoliiton keskinäisen yhteistyön edistämisestä ympäristönsuojelun alalla. Suomen ja Venäjän välinen aktiivinen ympäristönsuojelu- ja tutkimusyhteistyö Ystävyiden puistossa on päättynyt Venäjän hyökättyä Ukrainaan helmikuussa 2022, eikä perustamistarkoituksen vanha sanamuoto vastaa enää nykytilannetta. Luonnonsuojelu- ja tutkimustyö jatkuu Ystävyiden puistossa kansallisesti. Muutettu perustamistarkoitus vastaisi pääosin sisällöltään muiden vastaavien valtion luonnonsuojelualueiden perustamistarkoitusta.

*6 § Henkilöstö sekä opastus- ja tutkimuskeskus.* Ystävyiden puiston henkilöstöä sekä opastus- ja tutkimuskeskuksen perustamista Kuhmoon koskeva 6 § ehdotetaan kumottavan. Lain 6 §:n 1 momentin mukaan Ystävyiden puiston tutkimusta, hoitoa, käyttöä ja valvontaa sekä puistossa tapahtuvaa opastusta varten perustetaan tarpeellinen lukumäärä virkoja ja otetaan työsopimus-suhteista henkilökuntaa. Lain 6 §:n 2 momentin mukaan Kuhmon kaupunkiin perustetaan Ystävyiden puiston opastus- ja tutkimuskeskus.

Lain 6 §:n 2 momentin tarkoittamien Kuhmon Tönölänniemessä sijaitsevien luontokeskus Petolan ja puiston tutkimuskeskuksen kysyntä ja käyttö on nykypäivänä vähäistä. Lisäksi rakennusten ylläpidon kustannus sekä lähivuosien korjausinvestointitarve ovat rakennusten käyttötärpeeseen nähden huomattavia. Tönölänniemen rakennuksiin sidottu luonto- ja tutkimuskeskustoiminta ja rakennusten ylläpito valtion varoin ei ole enää tarkoituksenmukaista. Luonto- ja tutkimuskeskuksesta luopuminen edellyttää lain 6 §:n 2 momentin kumoamista. Lainkohdan kumoamisen myötä Metsähallituksen Luontopalvelut voisi päättää luontokeskus Petolan rakennukseen sidotun luontokeskustoiminnan ja myydä Tönölänniemen kiinteistön rakennuksineen. Lisäksi Suomen ympäristökeskus voisi luopua toiminnasta Ystävyiden puiston tutkimuskeskuksessa ja siirtää henkilöstön tehtävineen muihin toimipisteisiin.

Koska Ystävyiden puiston opastus- ja tutkimuskeskusta koskeva säännös esitetään kumottavan, myös keskukseen palkattavaa henkilöstöä kokeva 6 §:n 1 momentti ehdotetaan kumottavan tarpeettomana. Metsähallituksen Luontopalvelut vastaa luonnonsuojelulain (9/2023) 9 §:n 3 momentin mukaisesti valtion luonnonsuojelualueiden hallintaan, käyttöön ja hoitoon liittyvistä tehtävistä. Luontopalvelut ylläpitää lakisääteisen tehtävänsä hoitamiseen tarvittavaa henkilöstöä, eikä yksittäisen puiston tarpeisiin palkattavasta henkilöstöstä ole tarpeen erikseen säätää. Luontopalvelujen henkilöstö ei myöskään ole kohdistettu vain Ystävyiden puiston hoitoon, vaan toimii eri tehtävissä laajemmalla alueella. Suomen ympäristökeskus puolestaan vastaa puiston tutkimustoiminnan ohjauksesta ympäristöministeriön päätöksellä. Fyysisestä tutkimuskeskuksesta luopuminen ei toisi tähän muutosta, vaan Syke vastaisi puiston tutkimustoiminnasta muusta toimipaikasta käsin.

## 7 Voimaantulo

Ehdotetaan, että laki tulee voimaan 1.6.2025.

*Ponsi*

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:



## Laki

### Ystävyiden puistosta annetun lain 1 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti  
kumotaan Ystävyiden puistosta annetun lain (488/1990) 6 § ja  
muutetaan 1 §:n 1 momentti seuraavasti:

#### 1 §

##### *Ystävyiden puiston perustamistarkoitus*

Kainuun metsä- ja suoerämaiden, järvi- ja harjuluonnon sekä metsäpeuran elinympäristön suojelemiseksi sekä ympäristöntutkimusta varten perustetaan Ystävyiden puisto valtion omistamille alueille Kuhmon kaupungissa ja Suomussalmen kunnassa.

---

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä x.x.20xx

**Pääministeri**

**Petteri Orpo**

Ympäristö- ja ilmastoministeri Kai Mykkänen

# Laki

## Ystävyiden puistosta annetun lain 1 ja 6 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:  
kumotaan Ystävyiden puistosta annetun lain (488/1990) 6 § ja  
muutetaan 1 §:n 1 momentti seuraavasti:

*Voimassa oleva laki*

*Ehdotus*

1 §

1 §

*Ystävyiden puiston perustamistarkoitus*

*Ystävyiden puiston perustamistarkoitus*

*Yhteistyön edistämiseksi ympäristönsuojelun alalla Suomen ja Neuvostoliiton kesken, Kainuun metsä- ja suoerämaiden, järvi- ja harjuluonnon sekä metsäpeuran elinympäristön suojelemiseksi sekä ympäristöntutkimusta varten perustetaan Ystävyiden puisto valtion omistamille alueille Kuhmon kaupungissa ja Suomussalmen kunnassa.*

Kainuun metsä- ja suoerämaiden, järvi- ja harjuluonnon sekä metsäpeuran elinympäristön suojelemiseksi sekä ympäristöntutkimusta varten perustetaan Ystävyiden puisto valtion omistamille alueille Kuhmon kaupungissa ja Suomussalmen kunnassa.

6 §

6 §

*Henkilöstö sekä opastus- ja tutkimuskeskus*

*Henkilöstö sekä opastus- ja tutkimuskeskus*

*Ystävyiden puiston tutkimusta, hoitoa, käyttöä ja valvontaa sekä puistossa tapahtuvaa opastusta varten perustetaan tarpeellinen lukumäärä virkoja ja otetaan työsopimussuh-teista henkilökuntaa.*

(kumotaan)

*Kuhmon kaupunkiin perustetaan Ystävyiden puiston opastus- ja tutkimuskeskus.*

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20